

Wat kunt u zelf voor gierzwaluwen doen?

Zelf een nestkast maken

Op de website van Gierzwaluw Bescherming Nederland staan verschillende werktekeningen voor gierzwaluwkasten. Daar vindt u ook meer informatie over het ophangen van nestkasten en het lokken van gierzwaluwen met geluid.

www.gierzwaluwbescherming.nl

DO'S

- Let op een vrije aanvliegroute. Bijvoorbeeld geen bomen op korte afstand.
- Zorg voor een minimale hoogte van 3 meter. Gierzwaluwen hebben deze hoogte nodig. Ze laten zich eerst vallen om daarna goed weg te kunnen vliegen.
- Plaats verschillende nestkasten of gierzwaluw-dakpannen bij elkaar. Gierzwaluwen zijn koloniebroeders en houden dus van elkaars gezelschap.

DONT'S

- Plaats kasten, neststenen of gierzwaluw-dakpannen liefst niet op het zuiden of zuid-westen; voorkom een te hoge temperatuur.
- Plaats nestkasten niet pal boven openslaande ramen. Een openstaand raam kan de aanvliegroute verstoren.

Nestkasten op gevel of onder dakgoot

Kant-en-klaar

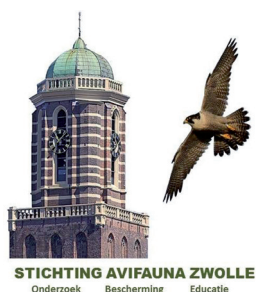
Deze leveranciers bieden kant-en-klare gierzwaluw-dakpannen, inmetstelstenen en gierzwaluwnestkasten:

- **Vogelbescherming Nederland**
www.vogelbescherming.nl/webwinkel.nl
- **Vivara** www.vivara.nl
- **Waveka** www.waveka.nl

Deze folder is mogelijk gemaakt door Vogelbescherming Nederland, Stichting Avifauna Zwolle en de Gemeente Zwolle.
Illustratie gierzwaluw: Evert Ruiter
fotografie: Reinier Smabers en Jan van Dijk

Meer informatie bij Avifauna

www.avifaunazwolle.nl
info@avifaunazwolle.nl | 06 - 224 946 81

Vogelbescherming
NEDERLAND

Zwolle

HELP Gierzwaluwen in Zwolle en omstreken

Wat kunt u voor gierzwaluwen doen?

Na hun lange trek komen gierzwaluwen ieder jaar op exact dezelfde plaats terug om te broeden. Tot op de centimeter nauwkeurig onthouden ze waar ze vorig jaar hun nest hadden. Precies die ene scheefliggende dakpan of die ene kier in de daklijst vinden ze terug.

Ook u bent verplicht nestgelegenheid in stand te houden of vervangende nestruimte aan te bieden!

Zorgwekkende achteruitgang

Doordat wij onze gevels beter isoleren, daken renoveren en oude panden afbreken, is het voor gierzwaluwen steeds moeilijker om geschikte nestgelegenheid te vinden. Exacte gegevens voor Nederland zijn niet bekend, maar in Engeland is de laatste tien jaar bijna de helft van de gierzwaluwen verdwenen. Vermoedelijk geldt dit ook voor Nederland.

Nestplaatsen zijn wettelijke beschermd

Omdat gierzwaluwen zo plaatstrouw zijn én voor hun nestgelegenheid volledig afhankelijk zijn van menselijke bebouwing, is hun nestplaats jaarrend beschermd in de wet Natuurbescherming. Dat betekent dat als u gierzwaluwen 'onder de pannen' heeft, u verplicht bent om de nestgelegenheid in stand te houden of vervangende nestruimte aan te bieden bij (dak)renovatie.

Waar kunt én moet u aan denken:

- bij dakrenovatie: kieren niet helemaal dichtn, loodslabben niet helemaal aankloppen, boeidelen iets laten wijken
  - hang gierzwaluwnestkasten op
  - breng gierzwaluwdakpannen aan
  - metsel gierzwaluwneststenen in
- Lees op de achterkant van deze folder meer tips!

Wat zijn gierzwaluwen?

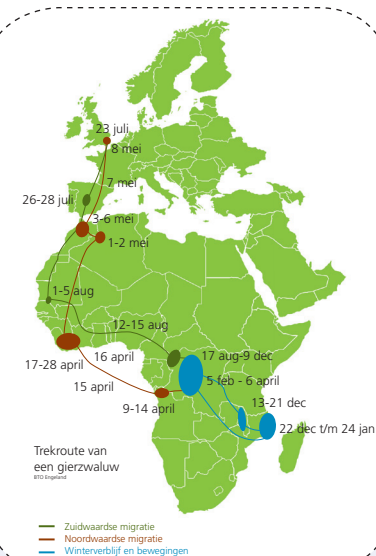
Srie, srie, srie... hoor je 's zomers boven Zwolle. Het is het hoge, schrille geluid van razendsnelle gierzwaluwen. Gierzwaluwen lijken op vliegende ankertjes, ze zijn donker en hebben lange spitse vleugels aan een torpedovorming lichaam.

Trekvogels

Jaarlijks vliegen gierzwaluwen bijna 20.000 kilometer. Ze blijven van eind april tot begin augustus in ons land, daarna trekken ze naar het zuiden. Via Spanje en Marokko over de Sahara naar West-Afrika. Daar stopt de reis niet: ze vliegen door naar Zuidoost-Afrika (Congo, Mozambique). Tussen februari en april vliegen ze terug naar het noorden, soms met afstanden van 650 kilometer per dag.

Alles in de lucht, behalve nestelen

Gierzwaluwen zijn volledig aangepast op een leven in de lucht. Ze doen alles vliend: eten, slapen en zelfs paren! Je zult een gierzwaluw nooit in een boom zien zitten. Alleen om hun eieren te leggen en jongen groot te brengen, komen gierzwaluwen op 'de grond'. Oorspronkelijk waren gierzwaluwen kliffen- en rotsenbewoners. Ondertussen zien ze onze gebouwen als geschikte broedplaatsen. Ze vinden nestgelegenheid onder dakpannen, daklijsten of boeidelen en in kieren en gaten.

Bijzondere vogel

Gierzwaluwen zijn geen familie van 'echte' zwaluwen zoals boeren- of huiszwaluwen. Gierzwaluwen zijn nog het meest verwant aan de kolibri's.

Hun wetenschappelijke naam is 'apus apus'. Dit is afgeleid van het Oud-Griekse 'apous', oftewel 'pootloze'. Dit verwijst naar hun pootjes die zo kort zijn, dat ze niet rechtop kunnen staan.

Een gierzwaluw legt jaarlijks een afstand af van 15.000 tot 20.000 kilometer. Ze kunnen wel 20 jaar oud worden en dat houdt in dat ze tijdens hun leven een afstand afleggen die overeen komt met 10 x de wereld rond vliegen.

Vliegen kost veel energie en ze hebben dus veel voedsel nodig. Gierzwaluwen eten tot wel 10.000 insecten per dag.